

แบบทดสอบความสัมฤทธิ์

ความหมาย

แบบทดสอบความสัมฤทธิ์ (Achievement Test) หมายถึงแบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะและสมรรถภาพ สมรรถภาพด้านต่างๆ ที่เด็กได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวง ทั้งจากโรงเรียนและทางบ้าน ยกเว้นการวัดทางร่างกาย ความถนัด และทางบุคคลกับสังคม

ในโรงเรียน แบบทดสอบประเภทผลสัมฤทธิ์ มุ่งที่จะวัดความสำเร็จในวิชาการเป็นส่วนใหญ่ และมักจะเป็นคำถามที่ให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอ (paper-and-pencil test) กับชนิดที่ให้นักเรียนปฏิบัติจริงๆ (performance test) ดังที่เรียกว่าข้อสอบภาคทฤษฎี กับภาคปฏิบัติ นั้นเอง ในปัจจุบัน เรามีเทคนิคต่างๆ มาปรับปรุงแบบทดสอบประเภทนี้ให้มีคุณภาพสูง และวัดได้แน่นอน แม่นยำกว่าแบบอื่นๆ ทุกชนิด ข้อสอบที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในสมัยนี้มุ่งที่จะวัดว่า เด็กสามารถนำความรู้ไปใช้ในด้านต่าง ๆ ได้มากน้อย และแคล่วคล่องเพียงใด มากกว่าที่จะวัดว่า เด็กสามารถเก็บความรู้ (จำ) ไว้ในตัวเท่าใด หรือถ้าจะพูดกลับเป็นในด้านของการสอน แบบทดสอบชนิดนี้ก็มุ่งที่จะวัดว่า ครูได้ใช้เนื้อหาวิชาไปกระตุ้นสมองเด็กให้งอกงามตรงตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพียงใดก็ได้ นั่นคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เชิงวิชาการทำหน้าที่วัดว่า เด็กรู้มาแล้วเท่าใด อันเป็นเรื่องราวของอดีตกาล

ประเภทของแบบทดสอบความสัมฤทธิ์

ข้อสอบประเภทนี้แบ่งได้เป็น 2 พวก คือ แบบทดสอบของครูกับแบบทดสอบมาตรฐาน

1. แบบทดสอบของครู (teacher made test)

หมายถึงข้อสอบ ข้อปัญหา และโจทย์ข้อคำถามต่างๆ ที่พวกเราครูฯ สร้างกันขึ้นเอง แบบทดสอบชนิดนี้ก็ยังคงมี

และจะต้องดำรงความสำคัญเป็นกระดูกสันหลังของการวัดผลอยู่ตลอดไป คุณประโยชน์ที่สำคัญยิ่งของข้อสอบชนิดนี้อยู่ตรงที่เราสามารถพลิกแพลงให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ ได้ต่างๆ นานา ดุจดั่งช่างตัดเสื้อที่สามารถตัดแปลงเสื้อผ้าให้มีทรวดทรงแบบแปลกๆ เหมาะแก่ฤดูกาลต่างๆ ได้ ฉะนั้น เราอาจใช้ข้อสอบชนิดนี้เป็นเครื่องกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเรียน ใช้เป็นเครื่องมือวัดพื้นความรู้เดิม วัดความงอกงามในการเรียนการสอน วัดดูความบกพร่องเพื่อจัดสอนซ่อมแซม วัดดูความพร้อมที่จะขึ้นบทเรียนใหม่ และอีกสารพัดวัตถุประสงค์ ตามแต่ที่ครูจะปรารถนา

ข้อสอบของครู ยังอาจใช้เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนสนใจในเรื่องใดเป็นพิเศษก็ได้ จะดัดแปลงให้ยาวสั้นมากน้อย เพื่อให้เหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ในโรงเรียนก็ได้ สรุปลแล้วข้อสอบที่ครูสร้างขึ้นและมีคุณภาพดีนั้น อาจใช้เป็นอาวุธสำคัญ สำหรับปรับปรุงทั้งครูและเด็กให้พัฒนาขึ้นได้เป็นอย่างดี

การที่จะได้มาซึ่งอันประสงค์ดังกล่าว ก็ย่อมจะต้องมีการลงทุนรอนกันบ้างเป็นธรรมดา คือ จะต้องเริ่มจากการวิเคราะห์หลักสูตรเป็น สร้างคำถามเป็นและใช้แบบทดสอบเป็น ซึ่งแต่ละเรื่องเหล่านี้ ล้วนเป็นเทคนิคที่จะต้องศึกษากันทั้งสิ้น

2. ข้อสอบมาตรฐาน (standardized test)

ในวงการศึกษปัจจุบัน เรามีความต้องการแบบทดสอบชนิดนี้มากมายเหลือเกินและเป็นความต้องการที่รีบด่วนด้วยแบบทดสอบมาตรฐานนี้มีคุณค่ามหาศาล จนอาจนับได้ว่าเป็นยอด เป็นมงกุฎ ของแบบทดสอบทั้งปวง มีคุณค่าดุจดั่งดาชั่งกายสิทธิ์สำหรับชั่งสมองมนุษย์ ก็ว่าได้ ถ้าปราศจากเครื่องมือชนิดนี้แล้ว ก็กรรมแผนและโครงการปรับปรุงอะไรต่อมิอะไรในวงการศึกษาก็เห็นจะ

เขยื้อนได้ยากเต็มที่ แบบทดสอบมาตรฐาน สามารถใช้เป็นเครื่องมือสำหรับค้นและพัฒนาการศึกษา ทั้งโดยตรงและโดยปริยายได้นานัปการ ดังเช่น

2.1 ใช้สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของเด็ก เป็นรายบุคคลหรือรายห้องเรียน ได้อย่างมั่นใจ และประหยัดถูกต้องตามหลักวิชามากกว่าการวัดด้วยวิธีอื่นๆ

2.2 ใช้สำหรับวัดพิสัยความรู้ของนักเรียน ของแต่ละชั้นและแต่ละกลุ่ม ว่ามีระดับความรู้ทัดเทียมกันหรือแตกต่างกัน เพื่อจะได้ปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับสภาพนั้นๆ ยิ่งขึ้น

2.3 ใช้สำหรับแยกประเภทนักเรียน ออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามความสามารถของเขา เพื่อให้เด็กได้รำเรียนอย่างมีความสุข

การจัดกลุ่มนักเรียนดังกล่าวนี้ มิได้หมายถึงการคัดเด็กเก่งและเด็กอ่อน ให้แยกเรียนกันคนละห้อง ดังที่มักเข้าใจกัน ซึ่งเป็นวิธีที่ให้โทษมากกว่าคุณ แต่หมายถึงการจัดให้แต่ละห้องมีนักเรียนคนละปนกัน ทั้งเด็กเก่งและอ่อน เสมือนกับจัดห้องเรียนให้มีสภาพคล้ายกับโลกย่อส่วน ซึ่งจะประกอบด้วยมนุษย์เด่นและด้อยทั้งสองชนิด แล้วครูจัดให้เด็กภายในห้องนั้นเข้ากลุ่มเป็นราย ๆ วิชา ตามความสามารถของเขา เพื่อให้แต่ละคนมีโอกาสได้เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามทั่วๆ กัน ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในบางเรื่องบางวิชา จึงจะถูกต้องตามความหมายนี้

2.4 ใช้ในการวินิจฉัยสมรรถภาพ ว่าแต่ละคนเก่ง - อ่อนในวิชาใดบ้าง มากน้อยเพียงใด และเพราะสาเหตุใด เพื่อครูจะได้ช่วยเหลือเขาได้ตรงจุด

2.5 ใช้สำหรับเปรียบเทียบความมั่งคั่ง ว่าเด็กแต่ละคนหรือนักเรียนแต่ละห้องต่างมีพัฒนาการขึ้นจากเดิมในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ มากน้อยเพียงใด พอใจเราแล้วหรือยัง เป็นต้น

2.6 ใช้สำหรับตรวจประสิทธิภาพของการเรียน ว่าใครมีความสัมฤทธิ์ในการเรียนสมกับภูมิปัญญาของตน แล้วหรือไม่ เรื่องนี้ ต้องให้เด็กเหล่านั้นมาสอบวัด

สมรรถภาพสมองหรือวัด ระดับปัญญา หรือความถนัดทางการเรียนของเขาเสียก่อน แล้วจึงเอาผลการวัดนั้นไปเทียบกับความสำเร็จทางการเรียนของเขา ก็จะทราบได้ว่าใครมีประสิทธิภาพในการเรียนสมกับภูมิปัญญา หรือต่ำกว่าที่ควรแล้วหรือไม่ เพื่อจะได้แก้ไขกันต่อไป

2.7 ใช้พยากรณ์ความสำเร็จในการศึกษา ว่าเขามีแนวโน้มจะสอบได้สอบตก ในวิชาใดบ้าง หรือมีโอกาสจะประสบความสำเร็จในทางใดระดับใด มากน้อยก็เปอร์เซ็นต์ เป็นต้น

2.8 ใช้ในการแนะนำ โดยพิจารณาผลการสอบจากแบบทดสอบมาตรฐานหลาย ๆ ฉบับ ว่าเขามีศักยภาพทางสมอง หรือมีหัวโน้มเอียง หรือมีความถนัดในทางใด เพื่อจะได้แนะนำให้เขาเรียนหรือเลือกอาชีพในสายที่เหมาะสมกับอรรถภาพของเขา ได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

2.9 ใช้ในการประเมินผลการศึกษา โดยนำเอาผลการสอบจากแบบทดสอบมาตรฐานเหล่านั้นมาตีราคา และลงสรุปอย่างมีหลักเกณฑ์ว่า นักเรียนแต่ละคน แต่ละชั้น หรือแต่ละโรงเรียน แต่ละจังหวัดนั้น ๆ มีคุณภาพในการศึกษาเด่น-ด้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานเพียงใด เพื่อจะได้วางแผนการศึกษาให้พัฒนายิ่งขึ้น

2.10 ใช้ในการวิจัย ในฐานะที่แบบทดสอบมาตรฐานมีประสิทธิภาพในการวัดสูงมาก การสำรวจค้นคว้าและการวิจัยต่างๆ จึงต้องอาศัยแบบทดสอบชนิดนี้เป็นเครื่องมือสำคัญ สำหรับหาข้อมูลในการทดลองและเปรียบเทียบความสามารถ ในเกือบทุกกรณี

เรื่องราวของแบบทดสอบมาตรฐาน ก็คือการปรับปรุงข้อสอบของครูให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และใช้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้นเป็นสำคัญ แม้กระบวนการสร้างก็ต้องอาศัยพื้นฐานแบบเดียวกันกับการสร้างข้อสอบในโรงเรียน ถ้าจะถามว่าข้อสอบมาตรฐานนี้ มาตรฐานตรงไหน ก็ต้องตอบว่า **มาตรฐานตรงวิธีดำเนินการสอบ และ**

วิธีการแปลคะแนน เพียง 2 ประการนี้ เป็นเรื่องสำคัญ สิ่งอื่นๆ เป็นแต่เพียงเครื่องประดับประดาให้ดูขิงขงขึ้นเท่านั้น ใครดีมีปัญญาและมีความมานะพากเพียร ก็อาจจะทำ ได้สำเร็จทุกคน

ชวาล แพร์ตกุล

หมายเหตุ

เนื้อหาข้างต้นส่วนใหญ่ตัดตอนมาจากหนังสือ "เทคนิคการวัดผล" ของศาสตราจารย์ ดร.ชวาล แพร์ตกุล ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 5 หน้า 112-115